

Mirjana Škunca:

POČECI KOMORNOG MUZICIRANJA U SPLITU

Premda je zajedničko muziciranje bilo dosta čest povod za okupljanje i druženje splitskih glazbenika i glazbenih diletanata u prošlom stoljeću, komorna instrumentalna glazba je najrjeđe bila sadržaj takvih njihovih sastanaka. Svakako da su uzrok tome bili ukus i afinitet izvođača i slušalaca, ovdje već po tradiciji usmjereni prema pjevanju i glazbenom kazalištu, dakle prema operi. Ali taj ograničeni, jednostrani interes sredine potpomogla je i skromna razina izvođačko-tehničkih mogućnosti tadašnjih splitskih instrumentalista. Malobrojni i još k tome neravnomjerno zastupljeni — s prevagom pijanista i s kroničnim nedostatkom gudača — splitski su se glazbenici rijetko upuštali u komorno instrumentalno muziciranje. A bez direktnog kontakta s ovom glazbenom vrstom nije u Splitu bilo moguće buđenje interesa za nju, odnosno osposobljavanje slušalaca da prate izvođenje instrumentalne umjetničke glazbe pa tako niti kultiviranje njihovih dotadašnjih potreba i navika. U prilog izloženoga govori činjenica da je do proboja ovog zatvorenog kruga uzroka i posljedica i u Splitu dolazilo usporedo s porastom stručnosti njegovih glazbenika pa nakon prvih koraka prema tome najzahtjevnijem području glazbe učinjenih u preporodnom razdoblju, prijelazni deceniji znače pravi početak prakse komorne glazbe vlastitim snagama u ovome gradu.

Prve vijesti o muziciranju u komornom ansamblu potječu iz listopada 1870. g. kada je na »Velikoj akademiji vokalne i instrumentalne muzike« u *Teatru Bajamonti* u korist novootvorene gradske ubožnice bio izveden između ostalog i klavirski kvartet V. de Michelija. Inicijatori izvedbe bili su profesionalci — flautist i kapelnik *Bande cittadine* Paolo Mslik i četrnaestogodišnji polaznik Milanskog konzervatorija splitski violinist Napoleone Marcocchia — kojima se za tu priliku pridružilo i dvoje glazbenih diletanata (Edviga Savo za klavirom i Francesco Vitturi na violončelu).¹⁾

Slijedeća prilika za susret s komornom glazbom pružila se Splicianima tek od 1886. g. kada su se u njihovu gradu na nekoliko godina zaustavili vrsni i agilni glazbeni praktičari F. S. Vilhar i J. Hajek. Zajedničko muziciranje se prakticiralo i u društvu *Società filarmonica di Spalato*, ali je pažnja instrumentalista bila u pogledu glazbe za male sastave usmjerena na kraće skladbe pisane za duo nekog gudačkog (najčešće violine i vio-

lončela) ili duhačkog (flaute ili klarineta) instrumenta s klavirom. Samo iznimno se mogao čuti trio ili kvartet, no ni tada se nije radilo o klasičnoj komornoj glazbi nego o prilagodbi nekog popularnog opernog ulomka ili instrumentalne minijature za raspoloživu malu skupinu glazbenika.²⁾

Iako zauzeti mnoštvom svakodnevnih radnih obaveza u svojim matičnim ustanovama — prvi kao zborovođa »Zvonimira« i regens chori u katedrali a drugi kao kapelnik *Narodne glazbe* — Vilhar i Hajek su pronalazili vrijeme i za zajedničko sviranje u kojemu im se rado pridruživao i daroviti glazbar F. Šiler. Zaslugom ove trojice entuzijasta na priredbama »Zvonimira« i *Narodne glazbe* zazvučali su i »dvogudje za gusle i vijolončel« u Neblinoj minijaturi *U zelenom gaju*,³⁾ komorni duo violončela i klavira u *Romanci* D. Poppera ili autentični komorni trio u Klavirskom triju op. 49 F. Mendelssohna.⁴⁾ U svibnju 1889. Vilhar i Hajek se sa šestnaestogodišnjim violinistom (još studentom konzervatorija u Milanu) A. Meneghellom spremaju na »glazbene akademije po svim većim dalmatinskim gradovima u svrhu da upoznaju naše občinstvo sa divnim slavjanskim glazbotvorim« i najavljuju za koncert u Šibeniku slijedeći program:

1. A. Dvorak: Trio za glasovir, vijolin i vijolončelu; izvađaju koncertisti. — 2. H. W. Hernst: Elegija za vijolin, gudi A. Meneghello. — 3. F. Chopin: Mazurka za vijolončelo i klavir; izvađaju I. Hajek i F. Š. Vilhar. — 4. A. Dvorak: Slavjanski ples (broj VII) za klavir; izvađaju I. Hajek i F. Š. Vilhar. — 5. H. Wieniawsky: Poloneza za vijolin i glasovir, izvađaju A. Meneghello i I. Hajek. — 6. F. S. Vilhar : Kolo (broj II) za klavir; svira skladatelj. — 7. C. Davidov: Valčik za vijolončelo i klavir; izvađaju I. Hajek i F. S. Vilhar. — 8. H. Vieuxtemps: Fantazija o narodnim slavjanskim napjevima za vijolin i klavir; izvađaju A. Meneghello i I. Hajek. — 9. A. Dvorak: Trio za glasovir, vijolin i vijolončelo; izvađaju koncertisti.⁵⁾

No život je uskoro osujetio ovu plemenitu namjeru i razdvojio ansambl. Sva trojica njegovih članova su u toku nekoliko narednih mjeseci napustila Split: Vilhar i Hajek trajno a Meneghello privremeno zbog nastavka studija. No upravo će on biti karika koja će ovaj pokušaj udomaćivanja komorne glazbe u splitskoj sredini povezati s onima koji će uslijediti u naredna tri desetljeća. Još za trajanja studija on je u rujnu 1891. u vrijeme praznika nastupio s Vilharovim zamjenikom a inače odličnim violinistom i pijanistom V. Rosenbergom-Ružićem na velikom koncertu u Troccolijevoj dvorani »Grande Orfeo«. U njihovom je izvođenju tom prilikom splitska publika vjerojatno prvi put slušala atraktivnu Tartinijevu sonatu *Đavolji triler*.⁶⁾ Mjesec dana kasnije njih su dvojica zajedno s dvojicom glazbenih diletanata (O. Kobenzl viola i J. Jelavić violončelo) predstavila slušaocima na glazbenoj večeri »Zvonimira« i *Četverogude u C-duru* (dva početna stavka) J. Haydna⁷⁾ a tadašnji izvjestilac »Naroda« oduševljeno preporučuje: »Želimo da nas 'Zvonimir' svaki put usreći po jednom točkom iz kameralne glazbe, jer će to u velike podizati pravi glazbeni ukus u občinstvu, a toga nam treba.«⁸⁾ Želja mu se ispunila već početkom slijedeće godine. Polovinom siječnja 1892. »Narod« izvještava da su ansambl i solisti »Zvonimira« u svojim društvenim prostorijama održali »najbolji koncert što ga je ikad Split vidio«.⁹⁾ Slušaocje je sigurno ispunio zadovoljstvom mješoviti program ove priredbe u kojemu su se izredali muški, ženski i mješoviti pjevački zbor i pjevači solisti naizmjenice sa

ženskim tamburaškim zborom te instrumentalistima u nekoliko različitih kombinacija komornih ansambala od dva violine s klavirom i trija za violinu, klavir i sopran do dvije verzije instrumentalnog kvinteta. Jedan od tih kvinteta bio je improvizirani ansambl klavira, dvije violine, violončela i harmonija sastavljen vjerojatno iz trenutno raspoloživih instrumenata i instrumentalista raspoređenih da dočaraju živopisne *Seoske slike* J. Malata. Po riječima izvjestioca Kamila Zajčića Todorova bila je to slaba glazba kojoj su samo izvodioci — Marija Koludrović, Paštrović, V. Rosenberg-Ružić, Klara Kobenzl i J. Jelavić — izmamili svojom svirkom odobravanje slušateljstva. No ono je po njegovu mišljenju potpuno opravdano »s nasladom slušalo, te vrlo burno povlačivalo vrijednim umjetnicim« drugoga kvinteta u kojemu su profesionalac Rosenberg-Ružić i četvoro glazbenih diletanata — Klara Kobenzl klavir, Otto Kobenzl viola, J. Jelavić violončelo i G. Basilisco kontrabas — izveli »komad klasične glazbe«, završne stavke *Pastrva kvinteta* F. Schuberta. Komentirajući vrlo opširno sva izvođena djela, izvodiocce, goste (među kojima je bio i kipar I. Rendić), atmosferu i značenje večeri on zaključuje: »Zvonimir (je) počeo prekoračivati granice diletantizma te kročiti u carstvo prave i ozbiljne glazbene umjetnosti. Odgajajući podmladak Zvonimir (...) vrši i podizanje pravog glazbenog ukusa u našoj publici. Uz laganu ali umjetnički savršenu glazbu 'Zvonimir' nas je počeo upoznavati sa klasičnim komadima komornoga sloga, pa je i tu liepo dapače preliepo počeo.«¹⁰ Povratak Meneghella sa studija je potakao novi korak naprijed u izvođenju komorne glazbe u Splitu. Već u jesen iste godine sastao se samo malo izmijenjeni stari kvartet gudača (Meneghello i Šiler violine, Ružić viola i Jelavić violončelo) i na koncertu »Zvonimira« u Troccolijevu »Orfeju« izveo početni stavak kvarteta br. 4, u c-molu iz opusa 18 L. v. Beethovena tako da je ozbiljno ohrabrio nade još malobrojnih ali već postojeci poklonika ove glazbene vrste u gradu na čelu s glazbenim izvjestiocem »Naroda« Zajčićem.¹¹

Slijedeće godine je Meneghello bio dosta zauzet koncertantnim solističkim obavezama a vjerojatno se i situacija među glazbenim diletantima izmijenila pa kvartet nije nastavio djelovati. No koncertu zbora, solista i orkestra »Zvonimira« s programom duhovne glazbe u veljači 1893. u Troccolijevoj dvorani je Rosenbergu-Ružiću pošlo za rukom da diletanti K. Kobenzl, E. Vušković, O. Kobenzl, A. Namer (violončelo) i G. Basilico izvedu s njim *Andante* iz *Seksteta* za klavir, dvije violine, violu, violončelo i kontrabas A. Foske a uspio je naći i četiri violončelista (A. Namer, J. Jelavić, Niko Lukšić i Jere Karlovac) da tom prilikom izvedu Goltermannov *Andante religioso*.¹² Njegovim nastojanjem komorni prilozi su bili pripremljeni i za »Zvonimirove« koncerte u jesenskom dijelu sezone kada je s Meneghellom, O. Kobenzlom i J. Jelavićem najprije izveo Kesmayerov Gudački kvartet a zatim pratio solista na violončelu u Schreinerovoj obradbi popularne popijevke *Mislim na te* za violončelo i gudački kvartet te proširenjem sastava u kvintet realizirao dionicu pratnje u izvedbi koncerta za obou i gudače u g-molu G. F. Händela ponukavši slušaoce da osluhnu i glazbu daleke prošlosti (1703) koja je za njih još uvijek bila nezanimljiva nepoznanica.¹⁴ Ubrzo je zatim s Meneghellom i Jelavićem izveo *Rondo* iz klavirskog trija op. 99 F. Schuberta¹⁵ te *Andante* i *Scherzo* iz klavirskog trija op. 49 F. Mendelssohna¹⁶ i početni stavak iz

klavirskog trija Ch. Beriota¹⁷⁾ i polagani stavak Schubertova trija op. 100,¹⁸⁾ te Saltarello iz gudačkog kvarteta »sjevernog Mascagnija« E. Griega^{18a)} a uključujući još Šilera na violi i Basilisca na kontrbasu primjerno i efektno dopunio korizmeni »Zvonimirov« koncert duhovne glazbe u Kazalištu izvođeci Andante s varijacijama i Sherzo iz *Pastrva kvinteta* F. Schuberta.¹⁹⁾ Odabirući primjerena djela iz komornog opusa slavenskih skladatelja počeo je s Dvořakovim *Slavenskim plesom* br. 4. u verziji za klavirski trio te Dumkom iz njegova *Gudačkog kvarteta* u Es-duru op. 51.²⁰⁾ Sklonost prema komornom muziciranju i spremnost za nj pokazao je i J. Janak, Ružićev nasljednik u »Zvonimiru« i njegovim komornim sastavima, u kojima je sudjelovao kao violist ali i skladatelj kada je u jesen 1895. uvježbao s Meneghellom, Šilerom, Jelavićem i kontrabasistom Cobolom svoju skladbu *Uspomena na Smetanina Dalibora* (za dvije violine, violu, violončelo i kontrabas).²¹⁾ No Janakov je boravak u Splitu bio kratak pa je po njegovu odlasku Menegleho morao za komorno muziciranje animirati i odgajati nove glazbenike. Nije to bilo ni lako ni jednostavno. Ponekad su želje pretjecale mogućnosti pa se pribjegavalo prilagodbama kao u slučaju Beethovenova Septeta koji je u veljači 1896. bio svojim Adagiom ponuđen slušaocima u obradbi za klavir i harmonij²²⁾ ili poput Smetanina *Cjelova* u verziji za klavir i gudački kvintet.²³⁾ Ipak na korizmenom koncertu 1897. g. Meneghello izvodi dijelove iz gudačkog kvarteta *Sedam riječi Kristovih na križu* J. Haydna s ansamblom u kojemu se uz već znanog Jelavića na violončelu pojavljuju dvojica novih glazbenika (S. Alberti i P. pl. Grisogono).²⁴⁾ Neki od glazbenih diletanata koji će se u buduće pojaviti kao izvođači komorne glazbe u svojoj sredini stekli su ljubav prema zajedničkom sviranju već za vrijeme pohađanja poduke u glazbenoj školi »Zvonimira«²⁵⁾ a poneki — vrlo rijetki — i u vlastitom roditeljskom domu poput B. Siriševića, E. Nonveillera i članova stare splitske obitelji Grisogono za koju izvjestilac »Jedinstva« kaže da »jedina može bit u Spljetu goji s umjetničkim shvaćanjem odabranu komornu muziku.«²⁶⁾

U slijedećih nekoliko godina nema vijesti o komornom muziciranju. Glazbeni profesionalci u »Zvonimiru« su bili zaokupljeni podukom ili vlastitim solističkim nastupima a glazbeni diletanti bez dovoljne podrške ili spriječeni nedostatkom pojedinih dovoljno spremnih instrumentalista. Tek tokom 1904. g. može se na koncertima »Zvonimira« ponovo naći i po koja nevelika komorna skladba²⁷⁾ a onda su glazbeni diletanti učinili ono što se već dugo očekivalo od profesionalaca: udružili su se u samostalni komorni ansambl i polovinom ožujka 1906. g. debitirao je nastupom na dobrotvornom koncertu u foajeu *Općinskog kazališta Spljetski kvartet*.²⁸⁾ Sastavljen kako je već rečeno od samih glazbenih diletanata — G. Illich i O. Kobenzl violine, P. Nardelli viola i J. Jelavić violončelo²⁹⁾ — a po potrebi proširen u klavirski kvartet (mlada I. Fradellich uz klavir) on je te večeri izveo pojedine stavke iz gudačkih kvarteta F. Mendelssohna (Es-dur), G. Martuccija (C-dur) i P. I. Čajkovskog (D-dur, op. 11) te *Pastrva kvintet* F. Schuberta a izvjestilac lista »Naše jedinstvo« je napisao: »Koncert komorne glazbe (. . .) bijaše ne samo neobičan događaj i prava umjetnička naslada za publiku i za kritiku, ali i znameniti pokušaj na polju glazbenog razvitka našega grada. Jer ako svi rado slučaju vokalne koncerte to se ne može kazati za instrumentalnu glazbu, tu najuzvišeniju i najtežu od svijeh

umjetnosti (. . .) I baš zato Spljetski Kvartet, koji nam se prikazao prošle subote, zaslužuje naziv događaja, jer je za prvi put skupio svu našu publiku na sijelo ne bi li ona, nenavična instrumentalnoj glazbi mogla za cijelu jednu večer raspoznati samu sebe u najapstraktnijemu svijetu — iza matematike i astronomije: — biva u carstvu apsolutnih muzikalnih ideja. A publika (. . .) uskliknula je od čuda što je u harmoniji naših umjetnika osjetila toliku blagost i vidjela toliku svjetlost (. . .) Spljetski kvartet (. . .) ima u sebi sve elemente zanosa i volje da postane izvornim i uprav rijetkim ensemblom (. . .) Svi naši umjetnici postigoše potpuni uspjeh, jer su shvatili veliku tajnu instrumentalne glazbe a to je da se sve njihove individualnosti imadu spojiti u jednu dušu za izražaj jedne muzikalne ideje.«³⁰⁾

Oko tjedan dana kasnije *Spljetski kvartet* je priredio i drugi koncert komorne glazbe i tom prilikom osim polaganih stavaka Schubertovog gudačkog kvarteta op. 29 i Beethovenovog prvog gudačkog kvarteta iz opusa 18 izveo uz sudjelovanje F. Scheibala na kontrbasu i cijeli klavirski kvintet u Es-duru op. 44 R. Schumanna koji se najviše svidio slušaocima i izvjestitelju te on piše da je »obćinstvo osjetilo znamenitost te predivne kompozicije pa je klicajući pozdravilo hrabru četu nesebičnih umjetnika« i preporučuje: »Ovo što je Spljetski kvartet toli sretno započeo neka se buduće jeseni nastavi i usavrši uredivši stalne serije klasičnih instrumentalnih i vokalnih produkcija.«³¹⁾ Instrumentalna glazba je zaista u sve većoj mjeri i u zahtjevnijim oblicima bivala prisutna na koncertnim programima ali ne i komorna. Unatoč vrlo poletnom startu i podršci javnosti *Spljetski kvartet* se nije održao. Nakon navedenih njegovih nastupa glasila ga više ne spominju. Ako je i nastavio muzicirati bilo je to u intimi privatnog druženja i sviranja za vlastito zadovoljstvo i rasonodu u uskom krugu obitelji i prijatelja.

Novi pokušaj izvođenja komorne glazbe zabilježio je tisak tek 1915. g. kada su članovi »*Zvonimira*« — violinisti E. Nonveiller i G. Slauss, F. Janoušek na violi i K. Demarchi na violončelu uz suradnju i pomoć (najvjerojatnije i poticaj) zborovođe i kapelnika Ć. M. Hrazdire izveli uspješno na društvenoj priredbi (na kojoj su splitski glazbenici vlastitim snagama realizirali i prvu opernu izvedbu-operu *U zdencu* V. Blodeka) Dumku i Furiant iz klavirskog kvinteta u A- duru op. 81 A. Dvoraka.³²⁾ I u programu svečanog koncerta u kazalištu povodom 67. obljetnice vladavine cara bila je zastupljena i komorna glazba: skromno u nepretencioznom »*Duetu za dvije gusle uz pratnju glasovira*« I. Dancla, zahvalno u Haydnovom klavirskom triju i vrlo smiono u Kreutzerovoj sonati L. v. Beethovena koju je sa već znanim violinistom Slaussom pripremio iznimno daroviti pijanist, mladi Trogiranin Josip Bozzotti Obrović.³³⁾

Početkom 1916. g. pojavljuje se na splitskoj glazbenoj sceni *Quartett-klub* — »privatni klub ljubitelja klasike, koji je oko sebe sabrao najbolje ljubitelje glazbene umjetnosti u Splitu« na čelu s A. Meneghellom-Dinčićem.³⁴⁾ Prvi zapis o njemu javlja se u tisku početkom svibnja ali je on tada imao iza sebe već »dvanaest koncerata klasične komorne glazbe u užem krugu pozvanika« i ugled koji po ocjeni izvjestioca lista »Naše jedinstvo« »razjašnjuje veliki interes kojim je šira publika posjetila ovaj koncert usprkos visoke ulaznice«³⁵⁾ pa je on kao i svi koji su slijedili

imao i izvanredan financijski uspjeh. Među članovima *Quartett-kluba*³⁶⁾ bilo je i pjevača ali je on ipak okupljao pretežno instrumentaliste — ljubitelje komorne glazbe. O tome svjedoči i program navedenog svibanjskog koncerta (rekonstruiran prema navodima u tisku):

1. J. Haydn Gudački kvartet op. 76, br. 3, Kaiserquartet, izvode A. Meneghello, J. Illich, A. Katunarić i J. Jelavić
2. F. Mendelssohn Lied ohne Worte op. 109 za violončelo i klavir, izvode K. Demarchi i F. Colombani
3. F. Schubert Gudački kvartet op. posth., izvode A. Meneghello, A. Tocig, J. Illich (sada viola) i K. Demarchi
4. G. Tartini Aria
A. Corelli Adagio
F. Rebel Les Cloches za violinu i klavir, izvode A. Meneghello i F. Colombani
5. A. Rubinstein Asra
L. Cherubini Demofonte, arija iz opere, izvodi Cindro i F. Colombani
6. L. v. Beethoven Klavirski trio op. 11, izvode A. Meneghello, K. Demarchi i S. Colombani³⁷⁾

Ne smijemo zanemariti činjenicu da se često radilo o pažljivo i dobro organiziranim dobrotvornim priredbama, ali to ne umanjuje njihovu važnost i ulogu u glazbenom životu grada kao što ne ublažava ni kriterij procjenjivanja kvalitete muziciranja sudjelujućih glazbenika. A ta kvaliteta kao i izbor programa su redovito izazivali visoke ocjene i pohvale u javnosti. Nadahnut njima izvjestilac lista »Naše jedinstvo« nakon koncerta *Quartett-kluba* i splitskih pjevača u kazalištu u korist slijepih u listopadu iste godine ponosno zaključuje da je ovakav koncert moguć samo u velikim gradovima³⁸⁾ a članovi *Quartett-kluba* su tada izvodili djelomično ili u cjelosti kvartete Mozarta, Čajkovskog i Glazunova te klavirski kvintet C. Francka (najavljujući i gostovanje u Šibeniku). Početkom 1917. g. održali su članovi *Quartett-kluba* u foajeu Kazališta svoj dvadeseti »privatni koncert« a u veljači i ožujku se još samo nekoliko puta spominje kao sudionik dobrotvornih priredaba u gradu.³⁹⁾ Nakon toga mu se gubi trag. Po svoj prilici je prestao postojati kao »klub« a njegovi su članovi do kraja razdoblja obuhvaćenog ovim radom (1918) nastavili pojedinačno uključujući se u društvo »*Zvonimir*«⁴⁰⁾ svoju diletantsku glazbenu djelatnost. Na dvadesetak svojih nastupa — samostalnih ili zajedno s drugim splitskim glazbenim izvođačima — *Quartett-klub* je u nešto više od godinu dana svoga djelovanja izveo lijep izbor⁴¹⁾ kvalitetne, glavniinom komorne glazbe kojim je »stavljajući muzičnu umjetnost u Splitu na solidarne temelje«⁴²⁾ znatno proširio i obogatio informiranost svoje sredine o toj glazbenoj domeni i pridonio razvoju receptivnih sposobnosti poklonika glazbe u njoj. Nakon završetka rata *Quartett-klub* nije bio obnovljen ali su trag njegova djelovanja kao i slična nastojanja u društvu »*Zvonimir*« bili snažan poticaj slijedećim koracima u njegovanju komornog muzicira-

nja u Splitu koje u poslijeratnim godinama poduzimaju njegovi poklonici — među njima i većina članova nekadašnjeg *Quartett-klub* — u *Splitskoj filharmoniji*. Osnovana u proljeće 1919. g. ona već u travnju planira prvi koncert komorne glazbe u foajeu Kazališta a među izvođačima se nalaze i neki članovi nekadašnjeg *Quartett-kluba*.⁴³⁾ Kada *Splitska filharmonija* u listopadu iste godine pribavlja od Meneghella i pijanino *Quartett-kluba*,⁴⁴⁾ tradicija se još očitije prenosi novoj generaciji pregaoca.

BILJEŠKE:

- 1) Usp. »Il Nazionale«, Zadar, IX, od 16. XI 1870.
- 2) Arija iz Gounodove opere *Faust* priređena za sastav klavirskog trija te Menuet L. Boccherinija za gudački kvartet. Usp. »Il Dalmata«, Zadar, XXIII, od 27. VI 1888.
- 3) Usp. »Narod«, Split, III, od 28. XII 1886.
- 4) Usp. »Narod«, Split, III, od 19. XI 1886.
- 5) Usp. »Narod«, Split, VI, od 14. i 17. V 1889.
- 6) Usp. »Narod«, Split, VIII, od 29. IX 1891.
- 7) Usp. »Narod«, Split, VIII, od 24. X 1891.
- 8) Usp. K. Z. T., »Narod«, Split, VIII, od 27. X 1891.
- 9) Usp. »Narod«, Split, IX, od 15. I 1892.
- 10) Usp. »Narod«, Split, IX, od 19. I 1892.
- 11) Usp. »Narod«, Split, IX, od 21. X 1892.
- 12) Usp. »Narod«, Split, X, od 24. V 1893.
- 13) Usp. »Narod«, Split, X, od 19. IX 1893.
- 14) Usp. »Narod«, Split, X, od 3. X 1893.
- 15) Usp. »Narod«, Split, X, od 20. X 1893.
- 16) Usp. »Narod«, Split, XI, od 27. II 1894.
- 17) Usp. »Narod«, Split, XI, od 13. III 1894.
- 18) Usp. »Jedinstvo«, Split, II, od 22. III 1895.
- 18a) Usp. »Jedinstvo«, Split, I, od 9. X 1894.
- 19) Usp. kao u bilješki br. 17.
- 20) Usp. »Jedinstvo«, Split, I, od 27. XI 1894.
- 21) Usp. »Jedinstvo«, Split, II, od 5. XI 1895.
- 22) Usp. »Jedinstvo«, Split, III, od 20. III 1896.
- 23) Usp. »Jedinstvo«, Split, III, od 7. II 1896.
- 24) Usp. »Jedinstvo«, Split, IV, od 9. IV 1897.
- 25) Usp. »Jedinstvo«, Split, III, od 7. II 1896. te IV, od 16. VII 1897.
- 26) Usp. »Jedinstvo«, Split, IV, od 20. IV 1897.
- 27) Usp. »Jedinstvo«, Split, XI, od 6. IV i 22. XI 1904.
- 28) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XIII, od 15. i 20. III 1906.
- 29) Oni su muzicirali zajedno već 1904. g. Usp. »Jedinstvo«, Split, XI, od 22. XI 1904.
- 30) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XIII, od 20. III 1906.
- 31) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XIII, od 27. III 1906.
- 32) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXII, od 11. XI 1915.
- 33) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXII, od 29. XI 1915.
- 34) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIII, od 17. X 1916.
- 35) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIII, od 16. V 1916.
- 36) Popis članova *Quartett-kluba* registriranih na stranicama tiska:

A. Meneghello-Dinčić	violina
C. Cindro	sopran
F. Colombani	pijanist
S. Colombani	pijanistica
K. Demarchi	violončelo
J. Illich	violina, viola
J. Janoušek	violončelo
A. Katunarić	viola
E. Nonveiller	violina

A. Tocigl	violina
A. Uvodić	pijanistica
contessa pl. Vitturi	pijanistica
- 37) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIII, od 1. i 16. V 1916.
- 38) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIII, od 17. X 1916.
- 39) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIV, od 17. II 1917; »Narodni list«, Zadar, LVI, od 21. III 1917.
- 40) Na koncertu »Zvonimira« u siječnju 1918. G. Šlaus, B. Sirišćević, F. Janoušek i Č. M. Hrazdira izvode *Bagatele* za dvije violine, violončelo i harmonij A. Dvoraka. Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXV, od 17. I 1918.
- 41) Usp. repertoar *Quartett-kluba*:
L. v. Beethoven	Klavirski trio op. 11
Gudački kvarteti br. 2 i br. 4 iz opusa 18
Menuet za violinu i klavir (iz sonate?)
Klavirska sonata op. 57, f-mol, »Appassionata«
Sonata za violinu i klavir (1681)
H. Biber	Sonata za violinu i klavir (1681)
L. Cherubini	Demofonte, arija iz operete (sopran)
A. Corelli	Adagio za violinu i klavir
P. I Čajkovski	neimenovani gudački kvartet
A. Dvorak	Gudački kvartet op. 96, F-dur, »Američki«
C. Franck	Klavirski kvintet u f-molu, I stavak
A. Glazunov	neimenovani gudački kvartet
J. Haydn	Gudački kvartet op. 76, br. 3, »Kaiserquartett«
Gudački kvartet op. 77
Trio VII (klavirski)
Carevka
F. Mendelssohn	Lied ohne Worte op. 109, za violončelo i klavir
Sonata za violončelo i klavir
Klavirski trio op. 49, I stavak
A. Meneghello-Dinčić	Povratak, arija iz opere (sopran)
W. A. Mozart	Klavirski trio VII
Menuet za gudački kvartet
Cosi fan tutte, arija iz opere (sopran)
N. Paganini	Mosè fantazija za violinu i klavir
G. Puccini	Madame Butterfly, arija iz opere (sopran)
J. Ph. Rameau	Gavotte za violinu i klavir
F. Rebel	Les Cloches za violinu i klavir
A. Rubinstein	Asra (sopran)
F. Schubert	Gudački kvartet op. posth. »C-dur, c-mol«(?)
Gudački kvartet br. 1
R. Schumann	Abendliedquintet (?)
Ch. Sinding	Prelude za violinu i klavir
Serenada za dvije violine i klavir
B. Smetana	Klavirski trio u g-molu
G. Tartini	Aria za violinu i klavir
G. Verdi	Aida, arija iz opere (sopran)
C. M. v. Weber	Strijelac vilenjak, arija iz opere (sopran)
H. Wieniawsky	Mazurka Obertas za violinu i klavir
- 42) Usp. »Naše jedinstvo«, Split, XXIV, od 13. III 1917.
- 43) Usp. knjigu zapisnika *Splitske filharmonije*, zapisnik za sjednice od 6. IV 1919. vlasništvo Radovana Korlaeta u Splitu.
- 44) Usp. nav. dj., zapisnik sa sjednice od 12. X 1919.